

“Ankara İl Özel İdaresinde Daire Başkanı olarak görev yapmakta iken, 6360 sayılı Kanunla il özel İdaresinin tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi üzerine Ankara Büyükşehir Belediyesine Daire Başkanı olarak atanan davacı tarafından, daire başkanlığı görevinden, 6360 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinde yapılan atıf gereği 4046 sayılı Kanunun 22. maddesi uyarınca Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı emrine araştırmacı olarak atanması nedeniyle, göreve başlatıldığının Personel Daire Başkanlığı’na bildirimine ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı’nın 15.01.2015 tarihli ve 1942 sayılı işleminin ve dayanağı 03.12.2014 tarihli işlemin iptali İle yoksun kalınan parasal haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada işin gereği görüldü;

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1. maddesinde, “Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları it mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.

(2) Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı bulundukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

(4) İstanbul ve Kocaeli il mülki sınırları içerisinde bulunan köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak bağlı bulundukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmıştır.

(5) Birinci, ikinci ve dördüncü fıkrada sayılan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.

(6) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illerin bucakları ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenleme ile 1. maddede sayılan illerdeki il özel idare tüzel kişilikleri sona erdirilmiş ve il özel idarelerinin görev, yetki ve sorumlulukları Büyükşehir Belediyesine geçmiştir. Burada çalışan personelin durumu ise, anılan Yasanın Geçici 1. Maddesinde düzenlenmiştir.

Bu kapsamda Geçici Madde 1’in 4. fıkrasında, “(4) Bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idareleri; personelini, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve

borçlarını bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde valiliğe bildirir. Bu idarelerin taşınmazlarının satışı, tahsisi ve kiralanması, iş ve toplu iş sözleşmesinin yapılması, her türlü imar uygulaması (inşaat ruhsatı hariç), iş makineleri ve diğer taşıtların satışı ile borçlanmaları İçişleri Bakanlığının onayına bağlıdır. Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce ilanı yapılmış memur alımları hariç olmak kaydıyla, bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idareleri tarafından nakil yoluyla atanacaklar da dâhil olmak üzere hiçbir şekilde yeni personel alımı yapılamaz ve bu il özel idareleri tarafından aynı tarihten itibaren tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi geçecek şekilde veya mevcut hizmet alımlarının kapsamını ve personel sayısını genişletecek şekilde hizmet alımı sözleşmesi düzenlenemez.”, 7. fıkrasında, “Bu Kanunla büyükşehir belediyesine dönüşen il belediyesinin sahip olduğu her türlü taşınır, taşınmaz malları ve personeli, komisyon kararıyla ilgisine göre büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyeleri ile bağlı kuruluşlar arasında paylaştırılır.”, 9. fıkrasının “a” bendinde “(9) Bu Kanuna göre belediye ve bağlı kuruluşlara devredilen personelden norm kadro ve ihtiyaç fazlası olanlar, ilgili belediye ve bağlı kuruluş tarafından en geç üç ay içinde valiliğe bildirilir. Komisyon, ilgili idarelerden gönderilen listeleri 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesindeki oranlar, kurumun bütçe dengesi, norm kadrosu ve yürütmekle görevli olduğu hizmetin gereği ile nüfus kriterlerini değerlendirmek suretiyle ihtiyaç fazlası personelin tespitini yapar. Komisyon çalışmasını kırk beş gün içinde tamamlayıp oluşturulan listeleri valinin onayına sunar. Vali tarafından onaylanan listeler on gün içerisinde İçişleri Bakanlığına, İçişleri Bakanlığınca da atama teklifleri yapılmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bu personelden;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadrolarındaki personel 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun değişik 22 nci maddesinin ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, Devlet Personel Başkanlığına bildirim tarihinden itibaren doksan gün içinde nakledilir. Ayrıca, nakledilen personelden devir tarihi itibarıyla müdür ve daha üstü yönetici kadrolarında bulunan personel hakkında aynı tarihteki kadro unvanları dikkate alınarak söz konusu maddenin altıncı fıkra hükümleri de uygulanır ve üç yıllık süre, devir tarihinden itibaren başlar. Ancak, 4046 sayılı Kanunun anılan maddesi uyarınca yapılacak fark tazminatı hesabında, 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesine göre yapılan ödeme dikkate alınmaz. Personel nakledildiği kurumda göreve başlayıncaya kadar eski kurumunda çalışmaya devam eder ve bu personelin her türlü mali ve sosyal hakları çalıştıkları kurum tarafından karşılanır.” hükümlerine yer verilmiştir.

Söz konusu bu düzenleme ile, tüzel kişiliği sona erdirilen il özel idarelerindeki daire başkanı ve üstü kadrolarda görev yapan kamu personelinin 4046 sayılı Yasanın 22. maddesine yapılan atıfla daha alt kadrolara atanmaları imkanı getirilmiştir.

T.C. Anayasa’sının 2. maddesinde, “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı,

başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.” hükmü yer almaktadır.

Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçman, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uyması gereken Anayasa ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. Bu bağlamda, hukuk devletinde yasa koyucu, yalnız yasaların Anayasa’ya değil, evrensel hukuk ilkelerine uygun olmasını sağlamakta yükümlüdür.

Ayrıca hukuk devletinin en önemli ilkelerinden olan hukuk güvenliği ilkesi, belirliliği zorunlu kılar ve kazanılmış hakları korur. Söz konusu düzenleme ile, kariyer, liyakat ilkeleri çerçevesinde kademe kademe ilerleyerek üst görevlere gelen kamu görevlilerin tenzili rütbe niteliğinde alt görevlere atanmaları imkanı getirilmiş olup, bu kişiler yönünden uygulamada keyfiliğe, haksızlığa, eşitsizliğe yol açacak sonuçlar doğurabilecektir.

Ayrıca, bu kapsamda başka kurumlara tenzili rütbe ile ataması yapılan kişiler açısından, atandığı yerde kendisi ile aynı kariyere, liyakata, hizmet süresine sahip ve bu niteliğinden ötürü üst görevde (daire başkanı,...vb.) bulunan kamu görevlileri ile eşitsiz bir durum ortaya çıkacaktır. Bu durumda, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturacaktır.

Belirtilen durum karşısında, yukarıda belirtilen sebeplerle, 6360 sayılı Yasanın Geçici Madde 1’in 9. fıkrasının “a” bendi Anayasanın 2. maddesinde yerini bulan hukuk devleti ilkesine ve 10. maddesindeki eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Anayasa’nın 152. maddesinin 1. fıkrası ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, bir davaya bakmakta olan Mahkemenin, davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görmesi durumunda, dava dilekçesi, ekli belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri ve kendisini bu kanıya götüren gerekçeli kararı ekleyerek Anayasa Mahkemesi’ne başvurabileceği öngörüldüğünden, 6360 sayılı Yasanın Geçici Madde 1’in 9. fıkrasının “a” bendinin Anayasa’nın 2, ve 10. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varıldığından, anılan hükmün iptali istemiyle itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesi’ne başvurulmasına, dava dosyasının onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi’ne gönderilmesine, 21/06/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”